

A' ROMAI TSÁSZARI ÉS AP. KIRALYI FELSEG
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBŐL Szeredán 16. Decemberben 1789.

Mind egy betűig elegyes — és — rövid.

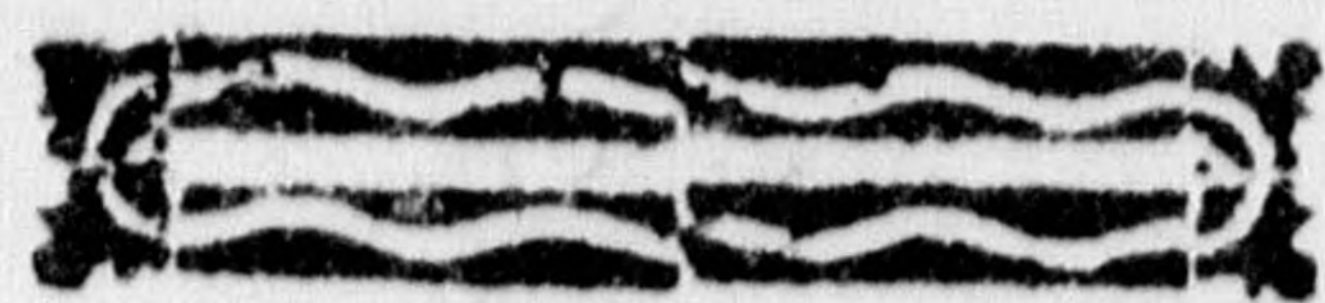
A' Felsőes Tsászár, Ferentz fő Hertzeg és a' fő Hertzeg Aszlzony fris egélségben vagynak — Ő Felsőgének elik néha néha egy kiss változása. — Teli Béts a' békesség' szagával ; pedig a' Rékluta szüret most vagyon leg-nagyobb mértékben mind Bétsben, mind másut , a' mint hallatik. — Azt gondolják a' Bétsiek közzül sokon, hogy a' békesseget kötő Személlyek egybe-gyülésének helye *Lemberg*, és nem *Bukorest* fogna lenni, es azt erőltik, hogy a' Tsászári Sergek-is azért takarodnak ezen környékre. Akár hol leszlz, tsak legyen — meg tudjuk minden órán. — Hogy az Orosz Követ *Bulgakov* Ur a' 7 Toronyból nem tsak meg-szabadult, hanem

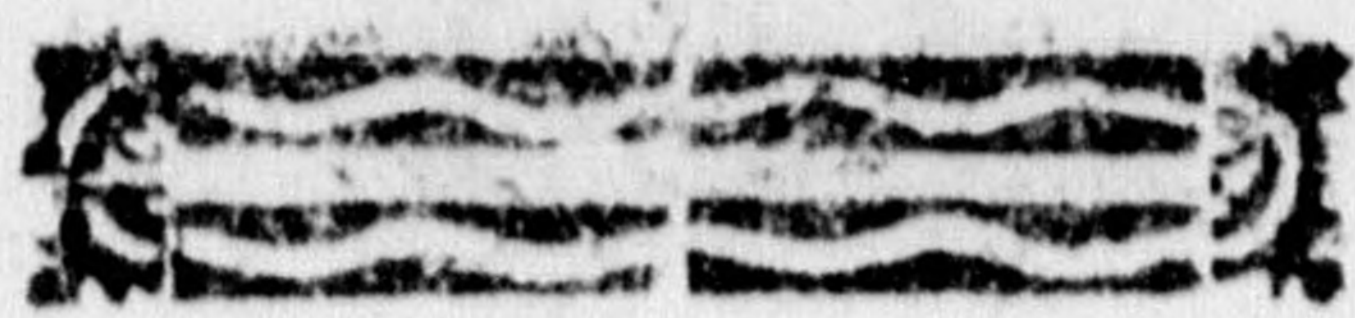
hanem Dec. 3-dikán Triestbe egy Frantzia hajon meg-is érkezett, az oly igaz mint kétszer kettő 4; minden órán várjuk Bétsbe; mert a' mondatik, hogy ide-is Leveleket hoz magával a' Portától. — 4 nap-tól fogva azt beszélik, hogy a' mi Udvarunk' Konstantinápolyban volt *Internuntiusának* B. *Herbert* Urnak, ki G. *Kobentzel* Urral Kath. Belgiumba küldetett vala, a' napokban, utánna indult a' *Kurir*, hogy jöjjön vissza. Ebből azt a' következtetést húzzák ki némellyek, hogy ezen Ur a' Portával való Békesség' tsináló gyülekezet közé hivattatnék vissza, és annak utánna a' maga *Konstantinápolyi* hivatalának vissza foglalására. — Nagy jelek nyujtanak reménységet a' békességhez; de ezt a' Hóltak'-országából jött Levelek nem hogy hinnék, sőt azt erősítik, hogy a' jövő esztendőben sokkal nagyobb háború fogna lenni *Europában*, mint az idén volt. — A' föld alatt lakó Majam *Martin ánufo*knak legelső Parókát tsináló Mestere — tallyigás lóból lett Tanátsofsa — *Klinius* ezt írja egy Bétsi Parókás *Collégájának* az *Elyseumban* szóról szóra: „Kedves Barátom! Tudodé mi ujság? — ha elé-beszéllem néked, mind a' fodorittó-vasat, mind a' bontó-fösüt ki ejted a' kezedből; de ne-retteny-meg! — *Kháron* most hozza által a' *Stykfen* egy hajó Lelket. Ezek Frantziák, Belgák, Törökök, Muszkák, Magyarak, Lengyelek, Németek és Anglusok. Azt beszéli ezek között egy, hogy ama hires *Europa* Kis-afszonynak már egynéhány esztendőktől fogva némely tagjain a' *Frantzia* nyavallya el hatalmozván, minekutánna némely tudatlan Orvos Doktorok *Mercuriális*-pilulákkal éltették volna, a' nyavallya nem csak egész testén el-hatalmazott, hanem majd minden tagjainak tsontja velejébe-is magát bé-vévén, már most (az *Ovidius Prescriptioja*-szerint *) némely Doktorak bizonyos tagjainak el-mettzéséhez kezdettek,

---

*) *Cuncta prius tentanda, sed inmedicabile vulnus Ense recindenda est; ne pars sincera trahatur.*

nek, más tagjai pedig félelmes *Chyrurgica operatio*-ra jutottanak, és így az egész testet formáló tagok között egy veszedelmes zavarodás vagyon. Miólta ezen nyavallya *Europa* Kis-afszonyon el-terjedet 's máig-is terjed; miólta az Anglusok ezen Kis-afszony hámos-lovainak farkait vagdalni kezdték, miólta az Hóldban Országokat keresnek, miólta én *Klimius* a' föld alatt jártom, és ott *Parokát* tsináltam; azólta minden ember, azt beszéli ez a' Lélek, okosabb akar lenni. Már most a' *Hollándiai Polgármesterek* Parokájának nem tsak 7 le-ereszkedett fürtyei vagynak — egy Frantzia Parokát tsináló *Londonban* készíti a' 8-dikat, a' 9-dik pedig a' Szomszédban készítették, és ezen Parokások egy-mással mind különös Követjek által-közik a' dolgot, nem Postán, hogy a' midön a' Polgármesterek és a' Helytartó ezen Parokát fel teszik (a' *Kokárdát* alattomba már melléje is szúrták) tsak el-bámúljanak mindenek. Már ezen Parokát, ez előtt egynéhány esztendőkkel le-festette vólt egy *Londoni* hires Rajzaló, és egykor az *Amsterdami* Polgármester álmában, a' tükör előtt, a' fejire tévén — be szépen áll! — tsak alig hogy meg-nem igézte magát, pedig még fel-sem vólt puderezve!! — Ládd kedves *Collegám!* látod!!! Addig nyirbálák mások az *Amsterdami* Paróknak 7-dik fürtyét, hogy 8-dik, 9-dik-is akar helyette nőni! — Még tovább-is folytatja vala beszédjét ezen Lélek; de egy Lengyel Lélek ugordván-ki a' *Káron* hajójából, azt a' hirt hozá, hogy a' Lengyel Közönséges tárfaság 8060 Karabéjt, 15 ezer pár pistolyt, és 15-ezer darab gyalagoknak való flintát kapott hitelbe *Berlinből*, mely már mind Lengyel marakba van fogva. De minthogy még sokkal több fegyverre vagyon szükségek, tehát *Berlinben* megint 7000 Karabélyt 11,136 flintát, 3967 pár pistolyt, másút pedig 10,927 darab kardot alkudtanak hitelbe; mellyet, ha még eddig meg-nem érkezett, minden órán várnak. Mit akarjanak ezek? ök tudják. Én ama hires Hertzeg' *Rádzivilnek* vóltam a' felső világon Titoknakja; előre küldött;

dött, hogy készítettsek néki szállást — maga-is útban van, hogy ide jöjjen. Eleget mondották néki a' Doktorak: ne igyék bort; hadgyon-le a' Leány afzszonykákról; így meg-gyógyúl a' szeme; 's azt mondta, hogy inkább el-leszíz szeme-világa nélkül, mintsem bort ne igyék, és a' Leánykákról le-mondjon — elérte tökéletesen kívánságát — tsak négyek külső érzékenységei — azok is fel-mondották már a' szolgálatot. Ravaszok a' Doktorak! ők a' jó bort mind magok szeretnék meg-inni, 's a' Leány-afzszonykákot-is örömeft magoknak tartanak; de edgyik sem métely ez — mértékletesen vele élni; mértékletlen vissza-éléssel pedig az imádság sem jó. — Alig végzé ezen Lengyel Lélek szavait, az *Elysetumban* lévő Gróf *Frankenberg* meg-esmeri az ujjnon érkezett Lelkek között a' maga hajdoni Pohárnokját *Certot*; meg-örvendvén, hogy most a' maga Fiáról a' *Menkheli* Kárdinálisról bizonyos hirt fog hallani K. Belgiumból, így szollítja-meg ezen Lelket: „No kedves *Certom*! hogy és hól van az én fiam a' *Menkheli* Kárdinális? hogy van K. Belgiumban, az én hajdoni kedves Hazámban az állapot? mondj valami ujságot. — Nagyságos Uram! szól a' Lélek, én egyenesen *Masztriból* jövök, Novembernek 28-dikán indúltam: még ekkor a' Nagyságod fia a' *Menkheli* Kárdinális életben és egészségben hagytam, eize és edgyik feje a' zenebonás népnek. A' *Brabániziaiak* még sem hajlanak az ő bölts Uralkadójoknak engedelmeskedni, a' magok fegyverekben felettébb nagyon biznak; az Ország' kötele régi bogját meg-oldották, és más helyeken akarnak azon bogot kötni. Az egész Ország ollyon mint a' részeg test tagjai — edgyik egy-felé, a' másik más-felé ingadaz; meg-esküdtek a' fő ellen, hogy ők többé nem-is akarnak tudni rólla — kereklik mindenüt a' jozonabb fejet, hogy a' test nyakához töldják. A' főt mondják a' részegség' okának, pedig a' gyomor fogodta-bé a' részegittő italt. Edgyik azt mondja, hogy Frantzia-országba keresnék a' fejet; a' másik azt állítja, hogy a' *Londoni Púnts* okozta

okozta volna ezen részegséget azért, hogy a' tagok a' fő ellen támodván, a' test meg-fejeltessék; sőt olyan vakmerő hazugók-is vagynak, kik ezen egész testet Angliához osztják, melyért Angliától Hannoverát Pruszziához tsirizeltetni vélik — sok efféle vélekedésekre szolgáltatott ezen részeg test alkalmazhatóságot. Egy szóval mondhatom Nagyságodnak, hogy itt a' dolog nem jól van. A' fő, mint minden Tagoknak Ura és igazgatója, minden erőtlenségekről meg engedett a' tagoknak, tsak hogy az előbbeni jozon életre vehesse őket, ezek még-is más főt akarnak, és azt mondják, hogy ha a' fő megtalálna-is maradni 20 esztendeig semmit sem fognának néki adni, míg a' részeg tagokban esett kár ki-nem póttaltatik. — Itt ezen Lélek még tovább-is beszél vala; de azonban meg-érkezék az *Elyseumi János Doktor* ujság *Levele G. Frankenberghez*, melyből ezeket olvasá:

„ *A. Belgium.* Az ottan lévő zenebonának letsendefítéséhez ő Felsége inkább Atyai-képpen mint erőszakkal kívánván fogni, Nov. 25 dikén a' Brabantziai Státusoknak egy Kegyelmes Rendelést küldött; melyben minden jussaikat és Privilegiumaikat az előbbeni lábra állittatni kegyelmesen meg-engedi, a' pártoskodásról örökös el-felejtkezést *Amnestiát* hirdet, és Atyai jóságának semmi határt nem tészzen azon Tartománynak böldegítésára. — Míg bővebben meg-tudnók ezen Rendelésnek fogamatját, látsuk addig-is ezen következő fel-tételeket, a' mellyek alatt a' Brabantziai Státusok magokat ismét az ő Felsége általma alá ajánlják; a' mint már a' Német Ujság Levelekből közönségesen láthatni. A' Nemzetnek minden Fundamentomos Törvényei, nevezetesen a' mely így kezdődik: „Sojöz ántre (*Joyeuse Entrée*) a' mint ő Felsége azokra meg-esküdt, maradjanak az Auszriai Belgiomi Státus' igazgatásának sinor-mértékéül. — Ezen Státusnak Rendei abban az állapotban maradjanak, a' melyben akkor vóltak, midön a' Nemzet 3-dik *Károly* Királyt (6-dik *Károly* Tsászár vólt ez) magok Fejedel-

jedelméül fogodták. — Egy Klastrom-is, a' melynek Elöl-járóji az Ország' Rendéből valók, el-ne töröltethesék, és üressen ne maradhasson. — A' Fő igazgató itten mindenkor a' Fejedelemnek Familiájából való legyen; és ha történnék annak halála; betegsége, vagy jelen nem léte, akkor annak hatalma a' Státusi Tanátsra szálljon; melynek Tanátsosai tsak Hazafiakból választassanak. — A' Fejedelemnek jusza legyen az Ország' Tanátsától számot venni, ellenben tartozzék maga annak a' Fejedelem-is számot adni. — A' Fő Igazgatónál (Generális Gubernátornál) lévő tellyes hatalmu Követ Hazafiu legyen, mint szintén a' Gubernátor a' Törvényekre meg-esküdjék, és ennek hire nélkül semmihez se fogjon. — Egygyenként a' Státusoknak Rendei esztendőnként Mártziusban és Oktoberben gyüljenek-öszve: együtt pedig minden Rendek Novemberben rend-szerint; azon kívül pedig a' hány-szor akarnak, vagy a' hány-szor a' Fejedelem öszve-hivja. — A' Rendeknek meg-egygyezése nélkül se Törvényt se Adót szabni és ki-irni ne lehessen. — A' Fejedelem' Adó pénze Belgium Tartományjában maradjon, és a' Meg-egygyezés Aktája-szerint fordittassék a' Tartomány számára. — A' Belgyiomi Nemzetnek tsupán tsak a' Fejedelem Személlyével legyen öszve-köttetése, azon kívül senkitől se függjön. — A' Nemzet tsak azon háboruban tartozzék részesülni, a' mely a' Rendeknek ítélete-szerint a' Tartomány óltalmazására tartozik. — A' Belgyiomi Hadi-nép, Tiszt és köz-ember, mind Hazafi legyen, és arra meg-esküdjék, hogy a' Nemzet

zet nem ellen viaskodik, hanem azt óltalmazza. — Az Egyházi dolgokban addig a' Fejedelem Rendelése; erőtlének légyenek, mig a' Püspököktől jóvá nem hagyatnak. — Minden Seregek, Tárfaságok, névszerint a' *Löveni* Univerfitás, és minden Hazafiak tartsák-meg a' Bóldogúlt *Mária Theresia* idejében vólt jussaikat és Privilegiumaikat: és a' kik 9 esztendőktől fogva, az ő Felsége paarantsolatának ellent mondásért károsittattak; azoknak károk megítéltetvén, fordittalsék-meg. — Az Udvarnak Belginmból vett esztendei jövedelme 8 milliomra száumláltatik.

Lüttikh. Már ide a' Pruszszus Sergek meg-érkeztenek, és itt ollyon tsendesség van, a' millyen tsak szükség egy jól rendelt Tárfaságban. Midön a' Pruszszus Sergek már a' szomfzédiban valának, mindeneket el-fogott vala a' félelem; de a' Pruszszus Követ a' Város Tanátsháza előtt a' Királyi tzélt fel-olvasztatván, mindenek tsendességben tarták magokat, és a' nép szépen takaradék-bé szállásra. Ezen fel-olvasott Fels. Királyi Levélben a' vala, 1) hogy ha a' nép és a' népnek Tanátsofsi az egész Tartományban semmi ellent-állást nem téfznek, mind magok személlyekre, mind jószágjokra nézve semmi sérelemtől nem tarthatnak; 2) A' nép és a' hadi-erő tsak azért ment hozzájok, hogy a' tsendesség helyre állittalsék, és a' régi Törvény és rendtartás, az 1684-dik esztendőbéli Törvények és Rendelések-szerint helyreállittalsék s. t. Ezen tzélnak értése a' Lakafokat meg-örvendeztette, és a' Pruszszus fegyvereseknek tsendes szállást adának.

Ugy értjük a' Hazabéli Levelekből, hogy 11 Batalion gyalogság és egynéhány osztály Lovaság útban vagyon a' Lengyel-orzági szélekre Téli-szállásra. — *Csernovitzból* Sept. 30-dikán azt írják nekünk: „All-Hadnagy *Molet*, a' *Rajai* Kerületnek Kontrallorja Sept. 17-dikén a' Lengyelekhez által-szökött, mi okból? az oka nem tudatik. Az Ország' *Commissárius* *Sulkievitz* utánna ment, hogy fel-keresse; de még eddig e' sem jött-vissza. — „A' *Muzka* Tábor *Ismail* mellett a' fik mezőn választott magának téli-szállást s. t.

Ma, ugymint 15-dikben érkezének ide Bétsbe némely Német Gránátéros Batalionak, pengő muzikával a' Tábortól, mellyek meg-nyugvások után mennek innen tovább.

Tudósítás.

A' kik a' *Kurirért* pénzt küldenek-fel, a' Levél hátára el-múlhatatlanúl írják-fel, pro *Magyar Kurir*, és más Ujságokért való pénzt sem a' *Kurir* Író-jához, sem a' Posta-Hivatalra, a' mi már meg-irt Titulusunk alatt, a' mi pénzünkhöz ne zárjának; mert nekünk a' *Kuriron* kívül más Ujsághoz semmi közünk, és az effélék által okozható zavarodásokat el-kivánnjuk kerülni. — A' Kurirnak elztendei ára 11 n. forint.

(A' Muzsából megyen az *E. Arkos.*)